

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan lausunto Kuopion kaupungin palveluverkkosuunnitelmasta

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 19.11.2025 § 89
696/00.01.02/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen, puh. 044 718 2502
kehittämispäällikkö Katri Hiltunen, puh. 044 718 5050
hallintopäällikkö Maikki Rouvinen, puh. 044 718 2060
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja SIV Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää antaa kaupunginhallitukselle lausunnon Kuopion kaupungin palveluverkkosuunnitelmasta:

Palveluverkkosuunnitelmaesitys koskee varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tulevaa palveluverkkoa ja siihen suunniteltuja muutoksia. Tässä lausunnossa on tarkasteltu palveluverkkosuunnitelmaesityksen vaikutuksia hyvinvoinnin edistämisen palveluihin.

Palveluverkkosuunnitelmaesityksestä on tehty laaja vaikutusten arviointikokonaisuus. Sen perusteella suunnitelmaesityksessä esitetyt toimenpiteet tukevat lasten ja nuorten hyvinvointia, kun oppimisympäristö on laadukas ja opetuksen laatu vastaa opetussuunnitelmia. Toimenpiteet voivat tukea yhteisöllisyyttä, kun oppilaiden määrä kasvaa ja yhä useammalle oppilaalle tarjoutuu mahdollisuuksia harrastuksiin ja yhteisöllisiin tapahtumiin koulupäivien yhteydessä, lisäksi mahdollisia kavereita enemmän.

Suunnitelman vaikutusten arvioinnin perusteella voidaan myös todeta, että Kuopion kaupungin ja kaupunkiseudun palveluverkoston suunnittelussa on otettu huomioon useita kielteisiä vaikutuksia. Palveluiden keskittäminen ja muutokset voivat aluksi lisätä lasten ja perheiden kokemaa epävarmuutta, vähentää lasten vapaa-aikaa ja heikentää kaverisuhteita. Lapsi saattaa suurempan koulun siirryttyä kokea aluksi turvattomuuden tunnetta, jolloin koulun henkilökunnan tuki on erityisen tärkeää ja opetushenkilökunnan lisäksi on saatavilla oltava kuraattorien, psykologien, terveydenhoitajien sekä koulunuorisotyön palveluita.

Kaverisuhteiden jatkuvuus on tärkeä osa lapsen sosiaalisen kehityksen. Alueen asukasmäärän ja lapsimäärän ennustettu väheneminen luo helposti jatkuvaa epävarmuutta ja voi hajottaa yhteisöjä, vähentää lasten sosiaalisia kontakteja, lisätä yksinäisyyttä ja heikentää heidän turvallisuutensa tunnetta.

Myönteisten vaikutusten lisäämiseksi on tärkeää varmistaa turvalliset ja terveelliset oppimisympäristöt, tarjota kattavia hyvinvointia edistäviä palveluita ja toimintaa, ottaa perheet mukaan palveluiden suunnitteluun, tarjota monipuolisia vapaa-ajan mahdollisuuksia, tukea kaverisuhteita, varmistaa riittävät resurssit ja pedagoginen tuki, vahvistaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa sekä kuulla lasten, nuorten ja perheiden näkemyksiä.

Mahdollisten kouluverkosto muutosten yhteydessä on tärkeää, että koulupäivän aikana kiinnitetään erityisesti huomiota lasten ja nuorten fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen terveyden sekä turvallisuuden edistämiseen. Kaupunkialueella turvalliset, kävelen tai pyöräillen kuljettavat

koulumatkat edistävät lasten ja nuorten arkiliikkumista. Yhteisöllisyys ja tiiviit sosiaaliset verkostot tukevat lasten mielenterveyttä ja sosiaalista kehitystä.

Lähellä sijaitseva koulu mahdollistaa parhaimmillaan lasten itsenäisen liikkumisen ja osallistumisen koulun jälkeisiin harrastuksiin ja kerhoihin. Koulujen tilat ovat keskeisiä liikunta- ja kulttuuripalvelujen toimintapaikkoja. Toisaalta alueen asukasmäärän ja lapsimäärän ennustettu väheneminen heikentää yhteisöjen aktiivisuutta ja lasten mahdollisuuksia osallistua kerhoihin ja tapahtumiin. Pienten koulujen ja kylien mahdollisuudet tarjota erilaisia vapaa-ajan ja harrastamisen mahdollisuuksia ovat hyvin rajalliset. Isompien koulujen yhteydessä mahdollisuudet erilaisiin harrastuksiin voivat olla monipuolisempia ja helpommin yhdistettävissä osaksi koulupäivää.

Koulujen mahdolliset lakkauttamiset vaikuttavat kansalaisopiston toimintamahdollisuuksiin alueilla. Kansalaisopiston toimintaa voidaan järjestää myös yksityisten toimijoiden tiloissa tai muiden lähimpien koulujen ja päiväkotien tiloissa, mikäli nykyiset mahdollisuudet järjestää toimintaa nykyisten koulujen tiloissa poistuvat.

Mikäli koululakkautuksiin päädytään, olisi tärkeää pyrkiä mahdollisuuksien mukaan säilyttämään alueen ulkoliikuntapaikat. Samoin uusissa koulu- ja päiväkotihankkeissa tulee tilojen hyödyntäminen myös asukkaiden vapaa-ajan käyttöön huomioida jo tulevien hankkeiden suunnitteluvaiheessa.

Päätös

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Kuopion palveluverkkosuunnitelma on jatkoa valtuuston toukokuussa 2024 asettamalle tehtävälle laatia Kuopiolle kaupunkitasoinen palveluverkostotarkastelu sekä samalla vastata talouden tasapainotusohjelman mukaisiin säästötoimenpiteisiin palveluverkon osalta.

Palveluverkkosuunnitelmassa tarkastellaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestämisen palveluverkkoa Kuopiossa vuoteen 2035 saakka. Lukiokoulutuksen, nuorisopalvelujen ja hyvinvoinnin edistämisen palveluverkkoa ei käsitellä tässä suunnitelmassa. Palveluverkkosuunnitelma perustuu Kuopion strategiaan, väestöennusteeseen sekä asumisen ohjelmointiin ja kaavoitukseen. Suunnitelman avulla on tarkoitus optimoida ja kehittää palveluverkkoa, jotta se vastaa kasvavan kaupungin nykyisiin ja tuleviin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tarpeisiin talousnäkökulma huomioiden. Suunnitelma tukee kaupungin kasvua, kehitystä ja elinvoimaa, mutta ottaa huomioon palvelutuotannon ja investointien kustannukset aiempaa paremmin. Palveluverkkosuunnitelmassa huomioidaan lasten ja nuorten määrien jo toteutunut ja tuleva alueellinen kehitys, alueiden kehityskuva, olemassa oleva kiinteistökanta sekä maankäytön suunnitelmat. Palvelutoiminnan kehitys ja erilaiset muutokset sekä nykyisen rakennuskannan kapasiteetti, kunto ja odotetut peruskorjaukset vaikuttavat suunnitelmaan paljon.

Suunnitelmasta toteutettiin syksyllä 2025 kaupunginhallituksen 6.10.2025 päätöksen mukaisesti vaikutusmahdollisuuksien varaaminen. Palveluverkkosuunnitelmasta on tehty kaupungin ohjeen mukainen päätösten vaikutusten ennakkoarviointi sekä tavanomaista

tarkammat lapi- ja maaseutuvaikutusten arvioinnit. Näiden aineistot ovat olleet valmistelijoiden käytössä.

Hallintosäännön mukaan lautakunnat valmistelevat valtuustolle palveluverkkosuunnitelman ja kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta sekä vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta.

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta antaa kaupunginhallitukselle lausuntonsa Kuopion kaupungin palveluverkkosuunnitelma: varhaiskasvatus ja perusopetus -luonnoksesta.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 2 §, 30 §

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten ennakkoarvioinnit ovat liitteenä

Liitteet 696/2025 liite: Kuopion palveluverkkosuunnitelma vuoteen 2035: varhaiskasvatus ja perusopetus
696/2025 liite: Palveluverkkosuunnitelma: kaupunkialueen yläkouluverkko vuoteen 2035, kaikki tutkitut skenaariot
696/2025 liite: Palveluverkkosuunnitelma kooste vaikutusmahdollisuuksien varoamisesta
696/2025 liite: Vaikutusten ennakkoarviointi Kuopion kaupungin palveluverkkosuunnitelmasta: varhaiskasvatus ja perusopetus

Kaupunginhallitus 06.10.2025 § 315

Valmistelijat / lisätiedot:

kaupunkisuunnittelujohtaja Ilkka Laine, puh. 044 718 5401

apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen

apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

kehittämispäällikkö Katri Hiltunen, puh. 044 718 5050

hallintopäällikkö Maikki Rouvinen, puh. 044 718 2060

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus päättää asettaa Kuopin kaupungin palveluverkkosuunnitelman luonnoksen julkisesti nähtäville ja toteuttaa hallintolain mukaisen vaikutusmahdollisuuksien varaamisen.

Päätös

Merkitään, että kaupunginhallituksen varajäsen Elena Chiksoeva saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 15.56.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Selostus

Kuopion kaupungille valmistui keväällä 2025 palveluverkkoselvitys "[Kuopion kaupungin ja seudun palveluverkoston suunnittelu -selvitys](#)". Osana prosessia kuntalaisille varattiin hallintolain (434/2003) 41 §:n mukainen vaikutusmahdollisuuksien varaaminen.

Osana vaikutusmahdollisuuksien varaamista toteutettiin kuntalaisille ja henkilöstölle sähköinen kysely ajalla 10.4.-10.5.2025. Henkilöstökyselyyn tuli 93 vastausta, kuntalaiskyselyyn 543 vastausta. Lisäksi kirjaamoon tuli 13 yksityishenkilöiden kannanottoa. (liite)

Kasvun ja oppimisen lautakunta pyysi osana vaikutusmahdollisuuksien varaamista lausunnot Kuopion kaupungin ja seudun palveluverkoston suunnittelu -selvityksestä vaikuttamistoimielimiltä, pitäjäraadeilta, kaupungin työryhmiltä ja palveluverkkoon kuuluvilta yksiköiltä 10.5.2025 mennessä. Muilla yhteisöillä oli mahdollisuus jättää lausunto kirjaamoon. Kirjallisia lausuntoja jätettiin yhteensä 42 kappaletta. (liite)

Lisäksi järjestettiin kuntalaistilaisuudet Valtuustotalolla 23.4., Riistaveden koululla 6.5., Maaninkajärven koululla 7.5., Kissakuusen koululla 8.5.2025. Tilaisuuksissa esiteltiin selvityksen sisältöä. Lisäksi Riistaveden koululla, Maaninkajärven koululla ja Kissakuusen koululla kuntalaisilla oli mahdollisuus osallistua maaseutuvaikutusten arvioimiseen. (liite)

Osana tarkempaa lapsivaikutusten arviointi nuorisovaltuusto teki kyselyn oppilaskunnille. Kuopion alakoulujen, yhtenäiskoulujen, yläkoulujen ja lukioiden oppilas- ja opiskelijakuntien ohjaaville opettajille lähetettiin ohjeistus Forms-kyselyn toteuttamiseksi oppilaskunnan hallituksen kanssa. Kysely oli avoinna 28.4.-20.5.2025. (liite)

Palveluverkkoselvitys ja palveluverkkosuunnitelma muodostavat kokonaisuuden. Palveluverkkosuunnitelman käsittelyvaiheessa hyödynnetään saatuja mielipiteitä sekä tehtyjä vaikutusten arviointeja, joita tarvittaessa täsmennetään suunnitelmavaiheessa.

Siirryttäessä suunnitelmavaiheeseen työskentelyn ohjaus on ollut kaupunkisuunnitteluryhmällä ja työtä on koordinoanut kaupunkisuunnittelupalvelut. Kaupungille on valmisteltu luonnos Kuopion kaupungin palveluverkkosuunnitelma vuoteen 2035: Varhaiskasvatus ja perusopetus. Suunnitelman luonnos sisältää varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkoston. Kun kyseessä on useampaa toimialaa koskeva suunnitelmahanke, kaupunginhallitus päättää vaikutusmahdollisuuksien varaamisesta kuntalaisille.

Kuntalaisille varataan hallintolain mukainen vaikutusmahdollisuus tarjoamalla palveluverkkosuunnitelmasta lisätietoa kaupungin [www-sivulla](http://www.sivulla) sekä järjestämällä kuntalaistilaisuuksia. Kuntalaisille annetaan mahdollisuus lausua mielipiteenä sähköisen kyselyn kautta tai kirjallisesti kaupungin kirjaamoon kirjaamo@kuopio.fi 2.11.2025 mennessä.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 2 §.

Vaikutusten arviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyseessä on jo ennakkoarvioidusta asiasta (KH 21.10.2024, § 293).

- Liitteet
- 6962/2025 liite: Koonti saapuneista yhteisöjen lausunnoista
 - 6962/2025 liite: Vaikutusmahdollisuuksien varaaminen kuntalais- ja henkilöstökyselyjen koonti
 - 6962/2025 liite: Tavanomaista tarkempi maaseutuvaikutusten arviointi - koonti kuntalaisarvioinneista
 - 6962/2025 liite: Tavanomaista tarkemman lapsivaikutusten arviointi Kuopion kaupungin ja kaupunkiseudun palveluverkoston suunnittelu -selvitys - lasten ja nuorten osallisuus
 - 6962/2025 liite: Kuopion kaupungin palveluverkkosuunnitelma vuoteen 2035: Varhaiskasvatus ja perusopetus